

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Механіко-математичний факультет
Кафедра економіки та менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи

О.А.Кузнецова

«26» серпня 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ**

Ступінь магістра

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 051 Економіка

освітньо-професійна програма Управління персоналом і економіка праці

Галузь знань 29 Міжнародні відносини

Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини

освітньо-професійна програма Міжнародна економіка

Галузь знань 07 управління і адміністрування

Спеціальність 073 Менеджмент

освітньо-професійна програма Менеджмент

2020 – 2021 навчальний рік

Розробник: Кіщак Іван Теодорович, професор кафедри економіки та менеджменту, доктор економічних наук (Кіщак І.Т)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та менеджменту

Протокол № 1 від «26» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри економіки та менеджменту (Стройко Т.В.)

«26» серпня 2020 р.

Анотація

Для розвитку цивілізованих суспільних відносин важливим є формування паритету інтересів бізнесу, держави та суспільства. Важливим інструментарієм побудови партнерських відносин у вирішенні нагальних питань слугує механізм соціальної відповідальності. Соціально-відповідальна поведінка основних суб'єктів суспільства – державних та місцевих органів влади, корпоративних структур, громадських організацій, громадян є гарантією сталого економічного та соціального розвитку, покращення якості життя, удосконалення виробничих відносин. Основні ідеї концепції сталого розвитку мають бути реалізовані шляхом прийняття стратегій соціальної відповідальності учасниками економічних відносин. Такий підхід дозволить інтегрувати в управлінські рішення передовий досвід поєднання приватних та суспільних інтересів на шляху підвищення конкурентоспроможності. Провідниками ідей соціальної відповідальності мають стати фахівці, що мають відповідну теоретичну підготовку. Позитивним моментом у цьому напрямку слугує включення дисципліни «Соціальна відповідальність» до переліку нормативних для ряду економічних спеціальностей.

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність» має на меті ознайомити майбутніх фахівців із теоретичними та методологічними аспектами соціальної відповідальності на різних рівнях управління та сформувані у них певні навички до розробки та реалізації соціальних програм на підприємстві. Необхідність активізації впровадження принципів соціальної відповідальності в життя суспільства, його правових та економічних інституцій обумовлена залучення України до процесів глобалізації, економічної інтеграції, важливістю створення позитивного іміджу вітчизняних підприємств на міжнародних ринках і на цій основі отримання додаткових конкурентних переваг.

Ключові слова: соціальна відповідальність, людина, держава, суспільство, бізнес, підприємство, ринок, виробнича та обслуговуючі сфери.

Annotation

For the development of civilized social relations it is important to form a parity of interests of business, state and society. An important tool for building partnerships in addressing pressing issues is the mechanism of social responsibility. Socially responsible behavior of the main subjects of society - state and local authorities, corporate structures, public organizations, citizens is a guarantee of sustainable economic and social development, improving the quality of life, improving industrial relations. The main ideas of the concept of sustainable development should be implemented through the adoption of strategies of social responsibility by participants in economic relations. This approach will integrate into management decisions best practices combining private and public interests to increase competitiveness. The leaders of the ideas of social responsibility should be specialists with appropriate theoretical training. A positive point in this direction is the inclusion of the discipline «Social Responsibility» in the list of normative for a number of economic specialties.

The work program of the discipline «Social Responsibility» aims to acquaint future professionals with the theoretical and methodological aspects of social responsibility at different levels of government and to form in them certain skills for the development and implementation of social programs in the enterprise. The need to intensify the implementation of the principles of social responsibility in society, its legal and economic institutions due to Ukraine's involvement in globalization, economic integration, the importance of creating a positive image of domestic enterprises in international markets and on this basis to obtain additional competitive advantages.

Key words: social responsibility, person, state, society, business, enterprise, market, production and service spheres.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 7	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативна
	Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини	
Загальна кількість годин - 68		Рік підготовки:
		6-й
		Семестр
		3-й
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,0 самостійної роботи - 1,0	Рівень магістра	24 год.
		Практичні, семінарські
		26 год.
		Самостійна робота
		15 год.
http://moodle.mdu.edu.ua/		Вид контролю: ЗАЛІК

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 68 год.: год. 50 год. аудиторні заняття, 15 год. – самостійна робота.

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета курсу: формування у студентів фундаментальних знань теорії та практики соціальної відповідальності з позиції сучасних стандартів соціальної політики, соціальної звітності, етики бізнесу й прав людини в умовах інтеграції концепції стійкого розвитку і набуття ними відповідних професійних компетенцій, що забезпечують формування соціально-відповідальної поведінки.

Завдання курсу:

- визначити теоретичні положення та практику взаємодії держави, бізнесу, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності як умови стійкого розвитку суспільства;
- ознайомити з можливостями використання зарубіжного досвіду та аналізу можливостей використання елементів зарубіжних моделей соціальної відповідальності в національній економіці.

Передумови для вивчення дисципліни: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка, міжнародна економіка.

Навчальна дисципліна складається з 7-и кредитів.

Очікувані результати навчання:

ПРН1. Використовувати функції наукового дослідження в сфері філософського знання в практичній діяльності

ПРН2. Узагальнювати та інтерпретувати наукові матеріали, їх критичне осмислення;

ПРН3. Концептуальні знання в сфері формування міжнародних економічних відносин на різних рівнях.

ПРН4. Застосовувати сучасні уявлення про формування міжнародних економічних відносин на різних рівнях;

ПРН5. Установлювати конкурентні переваги підприємства на національних та глобальних ринках;

ПРН6. Розробляти ефективну організаційну структуру управління організацією з використанням технологій управління персоналом;

ПРН7. Аналізувати зовнішньоекономічну політику України у процесі інтеграції її у сучасні світогосподарські структури та реалізації аналітичних спостережень у сфері інвестування.

1. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

І. Загальнопредметні:

ЗК1. Здатність до усної та письмової професійної комунікації іноземною мовою/іноземними мовами.

ЗК 2. Здатність до абстрактного, креативного, критичного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу та ресурсів.

ЗК 3. Здатність систематизувати та синтезувати інформацію з різних джерел, використовуючи інноваційні підходи та технології, програмне забезпечення з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів МЕН

ЗК 4. Здатність працювати самостійно та в команді, вміти брати на себе ініціативу і відповідальність, мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей.

ЗК 5. Здатність самостійно організувати та здійснювати наукові дослідження проблем міжнародних економічних відносин, продукувати гіпотези, визначати наукові проблеми, готувати наукові тексти та доповіді, здійснювати публічну

апробацію результатів досліджень

II. Фахові:

ФК 1. Здатність до формування обґрунтованих пропозицій щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації

ФК 2. Здатність аналізувати моделі розвитку національних економік та визначати їх роль у сучасній світогосподарській системі

ФК3. Здатність оцінювати масштаби діяльності глобальних фірм та їх позиції на світових ринках

ФК4. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології для осягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства

ФК5. Здатність впроваджувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів МЕН.

ФК6. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку.

ФК 7. Здатність визначати геоекономічні стратегії країн та їх регіональні економічні пріоритети

ФК8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку глобальних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін

ФК 9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку

Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства

Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю

Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності.

Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності.

Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності

Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.

Тема 8. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності.

Тема 9. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності.

Тема 10. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Соціальна відповідальність як засаднича стратегія взаємодії держави, бізнесу, суспільства, людини.

Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку

Економічна, соціальна та екологічна складові сталого розвитку. Концепція соціальної відповідальності як система науково обґрунтованих понять, принципів і положень концепції сталого розвитку. Роль соціальної відповідальності у реалізації концепції сталого розвитку.

Система соціального партнерства як механізм ефективної взаємодії держави, бізнесу та інститутів громадянського суспільства.

Суспільна злагода. Стале соціально-економічне зростання. Розвиток соціальних чинників виробництва – людського і соціального капіталу і посилення їх дії на економічну діяльність.

Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства

Аналіз взаємодії бізнесу з державою, суспільством і закордонними партнерами. Концепція взаємодії держави з громадянським суспільством. Партнерство та ефективність взаємодії людини, держави, суспільства. Закони України з ефективного співробітництва громадських об'єднань та органів влади.

Соціальна держава. Посилення відкритості державної політики. Основне втримування й напрямки державної політики. Формування й проблеми реалізації державної економічної політики. Основні напрямки державної соціальної політики. Формування й проблеми реалізації соціальної відповідальності держави.

Форми прояву соціальної відповідальності у зовнішній та внутрішній сферах. Корпоративне громадянство. Соціальна політика підприємства. Соціальна відповідальність громадянина. Патріотизм.

Кредит 2. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю.

Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю.

Система оптимального розподілу функціональних обов'язків, прав і відповідальності. Порядок і форми взаємодії між органами управління та персоналом. Оцінювання результативності. Умови праці. Охорона довкілля. Співпраця із територіальними громадами. Програми соціального інвестування.

Розробка місії, цілей та завдань у сфері соціальної відповідальності. Інтеграція соціальної відповідальності у функції структурних підрозділів підприємства. Аналіз і вдосконалення діяльності та практики організації соціальної відповідальності. Проекти соціального інвестування. Контролінг реалізації соціальних програм. Навчання персоналу у сфері корпоративної соціальної відповідальності.

Якість формування правових норм, контролюючих інститутів та інфраструктури. Партнерство та

інституціональне інвестування. Якість продуктів та послуг. Запровадження та реалізація міжнародних стандартів.

Кредит 3.Формування відносин роботодавців із працівниками

Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності.

Збалансування інтересів роботодавців та найманих працівників. Створення стабільних умов розвитку трудових відносин. Максимізація корисності найманих працівників. Права людини і ведення бізнесу. Роль департаменту людськими ресурсами в інтегруванні соціальної відповідальності в організацію.

Відповідність основним правам і свободам людини на підприємстві. Конвенції Міжнародної організації праці. Закони України щодо профе-сійних спілок. Глобальні принципи Саллівана. Ініціативи з прав людини Глобального Договору ООН.

Соціально відповідальний роботодавець. Економічний ефект від партнерських відносин між роботодавцями та працівниками. Моніторинг лояльності працівників. Мотивації та зобов'язання співробітників. Організація тренінгів на робочому місці. Кар'єрне зростання. Компенсації та стимулюючі програми. Етика і корпоративні цінності.

Кредит 4.Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями.

Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності.

Залучення стейкхолдерів. Поняття та види стейкхолдерів. Євро-пейський досвід. Визначення стейкхолдерів компанії. Карта стейк-холдерів. Матриця стейкхолдерів. Стратегічний діалог. Оцінка діалогу за стейкхолдерами.

Основне втримування й напрямки державної політики. Формування й проблеми реалізації державної економічної політики. Основні напрямки державної соціальної політики. Формування й проблеми реалізації соціальної відповідальності держави.

Конфлікти суспільства й бізнесу, влади й бізнесу. Тенденція розвитку особистих зв'язків, лобізм, корупція. Лобізм як об'єкт корпоративного керування. Корупція як елемент реальної дійсності.

Кредит 5.Екологічна компонента соціальної відповідальності

Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності

Масштаб екологічних проблем. Економічні та соціальні прояви екологічних проблем. Міжнародні ініціативи із навколишнього середовища. Міжнародний стандарт ISO 14000. Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності.

Основні принципи і напрямки соціальної відповідальності у сфері захисту довкілля. Першорядне вирішення екологічних проблем. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища та стандарти екологічного менеджменту.

Стратегія національної екологічної політики України на період до 2020 року. Основні принципи охорони навколишнього природного середовища. Пріоритетність вимог екологічної безпеки. Водний, Лісовий та Земельний кодекси.

Кредит 6.Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.

Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.

Соціальна відповідальність як фактор стійкого розвитку підприємства, інструмент управління ризиками та засіб підвищення ефективності управління. Довгострокові вклади в соціально-економічний розвиток територій. Відповідальність за збереження довкілля. Відповідальність перед співробітниками та іншими стейкхолдерами.

Відносини з місцевими громадами. Принципи взаємовигідного співробітництва. Співпраця з органами влади та іншими стейкхолдерами. Розробка соціальних програм. Оцінка результативності соціального партнерства.

Прозорість ведення бізнесу. Легітимність форм власності. Позитивний економічний і соціальний вплив підприємства на суспільство. Обго-ворення важких запитань. Ефективні форми взаємодії із зацікавленими сторонами й групами впливу.

Тема 8. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності.

Алгоритм моніторингу корпоративної соціальної відповідальності. Розроблення бази власних стандартів. Фіксація параметрів корпо-ративної соціальної відповідальності. Виявлення реальних досягнень. Популяризація досягнень в сфері соціальної відповідальності підприємства.

Ключові індикатори та поняття поточного становища соціальної відповідальності на підприємстві. Основні напрями корпоративної соціальної відповідальності. Відповідальність кожного як корпоративного громадянина. Відповідальність перед співробітниками. Відповідальна ділова практика. Відповідальність перед громадою.

Трансляція корпоративної соціальної відповідальності на зовнішні зацікавлені сторони. Стратегічні ініціативи. Публічна активність. Експертне позиціонування. Просування соціальної відповідальності.

Кредит 7.Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.

Тема 9. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності.

Бюджет програми соціальної відповідальності. Відмінність оцінювання ефективності соціальної відповідальності від оцінювання ефективності фінансових проектів та інвестування. Волонтерські проекти та їх ефективність.

Індикатори оцінювання соціальної відповідальності. Система управління та оцінки Лондонської бенчмаркетингової групи (LBG). Збалансована система показників по соціальної відповідальності. Розрахунок

соціального ефекту від інвестицій.

Досвід світових компаній та Всесвітньої бізнес-ради зі сталого розвитку. Матриця можливих показників при моніторингу та оцінці соціальної відповідальності компаній в Україні.

Тема 10. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.

Терміни і поняття, що використовуються у Концепції. Характеристика і аналіз проблеми, на розв'язання якої спрямована Стратегія. Мета і завдання Стратегії. Обґрунтування доцільності розроблення і реалізації Стратегії на основі зарубіжного та вітчизняного досвіду. Внутрішній контекст розвитку соціальної відповідальності в Україні. Цілі, досягненню яких присвячена Стратегія. Зовнішній контекст розвитку соціальної відповідальності в Україні.

Організаційні та нормативні умови розвитку соціальної відповідальності. Розвиток можливостей та компетенцій бізнес-організацій для підтримки їх у реалізації соціальної відповідальності. Підвищення обізнаності щодо соціальної відповідальності серед різних груп заінтересованих осіб.

Короткострокові результати (до трьох років з моменту затвердження Стратегії). Довгострокові результати. Фінансування реалізації Стратегії. Термін виконання Стратегії.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів	Кількість годин					
	усьо го	у тому числі				
		л	п	пкр	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Соціальна відповідальність як засадничка стратегія взаємодії держави, бізнесу, суспільства, людини.						
Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку	2	2				
Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства.	4	2	2			
Усього :	6	4	2			
Кредит 2. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю.						
Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю.	9	3	4			2
Усього:	9	3	4			2
Кредит 3. Формування відносин роботодавців із працівниками						
Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності.	9	2	4	1		2
Усього :	9	2	4	1		2
Кредит 4. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями.						
Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності.	6	2	2			2
Усього:	6	2	2			2

Кредит 5.Екологічна компонента соціальної відповідальності.						
Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності.	9	2	4	1		2
Усього:	9	2	4	1		2
Кредит 6.Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.						
Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.	7	3	2			2
Тема 8. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності.	8	3	2	1		2
Усього:	15	6	4	1		4
Кредит 7.Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.						
Тема 9. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності.	7	3	4			2
Тема 10. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.	5	2	2			1
Усього:	14	5	6			3
Усього годин:	68	24	26	3		15

4. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Соціальна відповідальність як засаднича стратегія взаємодії держави, бізнесу, суспільства, людини.		
1	Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку	2
2	Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства.	4
Кредит 2.Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю..		
3	Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю.	2
Кредит 3 Формування відносин роботодавців із працівниками		
4	Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності.	2
Кредит 4.Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями.		
5	Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності.	2
Кредит 5.Екологічна компонента соціальної відповідальності.		
6	Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності.	2
Кредит 6.Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.		
7	Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.	4
8	Тема 8. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності.	2
Кредит 7.Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.		

	Тема 9. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності.	2
	Тема 10. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.	2
	Разом:	24

5. Теми практичних занять

N з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1. Соціальна відповідальність як засаднича стратегія взаємодії держави, бізнесу, суспільства, людини.	
1	Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку	2
2	Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства.	2
	Кредит 2. Формування відносин роботодавців із працівниками.	
3	Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю.	4
	Кредит 3. Формування відносин роботодавців із працівниками	
4	Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності.	2
	Кредит 4. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями.	
5	Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності.	2
	Кредит 5. Екологічна компонента соціальної відповідальності.	
6	Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності.	2
	Кредит 6. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.	
7	Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.	2
8	Тема 8. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності.	4
	Кредит 7. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.	
9	Тема 9. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності.	2
10	Тема 10. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.	4
	Разом	26

6. Самостійна робота

N з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1. Соціальна відповідальність як засаднича стратегія взаємодії держави, бізнесу, суспільства, людини.	
1	Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми "Роль інститутів суспільства в сталому розвитку".	1

	Виконання індивідуальних завдань за обраною темою Презентація результатів.	
2	Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>практичного заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Формування реалізації соціальної відповідальності держави". Виконання індивідуальних завдань за обраною темою Презентація результатів Письмова контрольна робота.	1
	Кредит 2.Формування відносин роботодавців із працівниками.	
3	Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми "Корупція як елемент реальної дійсності" Виконання індивідуальних завдань за обраною темою Презентація результатів	2
	Кредит 3Формування відносин роботодавців із працівниками	
4	Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Глобальні принципи Саллівана" Підготовка до практичних занять. Виконання індивідуальних завдань за обраною темою Презентація результатів. Письмова контрольна робота.	2
	Кредит 4.Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями.	
5	Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття,огляд теоретичного матеріалу з теми "Лобізм як об'єкт корпоративного керування" Підготовка до колоквиуму. Виконання індивідуальних завдань за обраною темою Презентація результатів. Колоквиум. Захист індивідуального завдання .	2
	Кредит 5.Екологічна компонента соціальної відповідальності.	
6	Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Масштаб екологічний проблем". Підготовка до практичних занять. Виконання індивідуальних завдань за обраною темою Презентація результатів. Письмова контрольна робота. Захист індивідуального завдання .	2
	Кредит 6.Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.	
7	Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Розробка соціальних програм". Підготовка до практичних занять. Виконання індивідуальних завдань за обраною темою.Презентація результатів. Письмова контрольна робота. Захист індивідуального завдання .	1

8	Тема 8. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Ключові індикатори СО". Підготовка до практичних занять. Виконання індивідуальних завдань за обраною темою. Презентація результатів. Письмова контрольна робота. Захист індивідуального завдання .	1
	Кредит 7. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.	
	Тема 9. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Розрахунок соціального ефекту від інвестицій". Підготовка до практичних занять. Виконання індивідуальних завдань за обраною темою Презентація результатів. Письмова контрольна робота. Захист індивідуального завдання .	1
	Тема 10. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні. Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Зовнішній контекст розвитку соціальної відповідальності в Україні". Підготовка до колоквиуму. Виконання індивідуальних завдань за обраною темою Презентація результатів. Колоквиум. Захист індивідуального завдання .	2
	Разом	15

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Студентам пропонується підготовка рефератів-доповідей з презентацією.

Структура ІНДЗ (орієнтовна):

- вступ – зазначається тема, мета, завдання роботи та основні її положення;
- теоретичне обґрунтування – виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання;
- методи (при виконанні практичних, розрахункових, моделюючих робіт) – вказуються і коротко характеризуються методи роботи;
- основні результати роботи та їх обговорення – подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо;
- висновки;
- список використаної літератури.

Вид ІНДЗ:

Завдання представляє письмову роботу невеликого об'єму (до 5 стор.), написану в довільній композиції і відбиваючу бачення студентом істоти поставленої перед ним конкретної проблеми. Проблематика есе включає питання, пов'язані з матеріалом перших двох тим дисципліни. Може бути вибраний один з наступних порядків підготовки ІНДЗ :

- Усі студенти групи виконують есе на загальну тему.
- Група розбивається на 3-5 підгруп, кожна з яких розробляє свою тему.
- Кожен із студентів пише есе на індивідуальну тему.

В якості зразкових тем робіт студентам можуть бути запропоновані наступні:

1. Витоки інституціоналізму
2. Цілі і методологічні принципи інституціональної економіки
3. Особливості інституціонального підходу до аналізу економічних явищ
4. Місце і роль інституціональної економіки в економічній науці
5. Етапи розвитку інституціональної економіки і її структура

6. Поведінкові передумови інституціональної економіки
7. Інститути як предмет інституціонального аналізу

8.Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, умінь самостійно опрацювати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно, якщо основні питання розкриті на високому теоретичному і практичному рівнях, студент без ускладнень орієнтується в матеріалі, повністю відповідає на додаткові запитання. Якість відповідей свідчить про вільне володіння матеріалом лекційних і практичних занять, а також про ознайомлення з додатковим матеріалом з навчальної дисципліни.

Студенту виставляється дуже добре, якщо розкриті основні питання, відповідає на додаткові. Якість відповідей виявляє вільне володіння лекційним і практичним матеріалом. Ознайомлення з додатковими джерелами не систематизовано.

Студенту виставляється добре якщо розкриті основні питання, а на додаткові студент відповідає не повністю. Якість відповідей виявляє вільне володіння лекційним і практичним матеріалом. Ознайомлення з додатковими джерелами не систематизовано.

Студенту виставляється достатньо, якщо студент володіє тільки загальним поняттєвим апаратом, він в цілому орієнтується в досліджуваному предметі, але при розкритті основних питань допускає суттєві помилки.

Студенту виставляється мінімальний задовільно якщо студент робить принципові помилки у відповідях, не може дати обґрунтовані відповіді на всі основні питання викладача, але орієнтується в основних теоретичних і практичних положеннях теми.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 7 крд.

Поточне оцінювання та самостійна робота										КР	Накопичувальні бали/сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	150	700/100*
55	55	55	55	55	55	55	55	55	55		

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

9.Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10.Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, виразне читання текстів; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

11.Рекомендована література

Базова

1. Смовженко Т. С., Кузнєцова А. Я. Корпоративна соціальна відповідальність : підручник Київ, 2012. 258 с.
2. Саприкіна М. А, Саєнсує, Г. А. Корпоративна соціальна відповідальність: модель і управлінські практики: підручник для ВУЗів. Київ, 2011. 690 с.
3. Лазаренко О. Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності, посібник із КСВ К Київ, 2018. 96 с.
4. Козик В.В., Панкова Л.А., Григор'єв О.Ю., Босак А.О. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: Практикум. Київ, 2013. 368 с.
5. Козак Ю.Г., Новацький В.М. Міжнародна економіка. Одеса, 2011. 435 с.
6. Козак Ю.Г., Лук'яненко Д.Г., Макогон Ю.В. Міжнародна економіка :підручник [3-тє вид.]. Київ, 2012. – 560 с.
7. Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: Навчальний посібник Київ 2014. 672 с.
8. Козак Ю.Г, Логінова С.М., Осипова В.М.. Міжнародна економіка: Навчальний посібник 2-вид., перероб. і доп Київ, 2011. 1118с.
9. Румянцев А.П., Клишко Г.Н., Рокоча В.В. Міжнародна економіка: Підручник / 3-вид., перероб. і доп.- Київ, 2010. 479с.
10. Філіпенко А.С. Світова економіка: Підручник. Київ, 2013. 430 с.
11. Нікітіна М.Г. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: просторові аспекти розвитку: Навчальний посібник. Київ, 2014. 192 с.

Допоміжна

1. Багрова І.В. Міжнародна економічна діяльність України: Навч. посібник. Київ, 2014. 384 с.
2. Багрова І.В. Валютний курс і платіжний баланс у міжнародних економічних відносинах Навч. посібник Львів, 2014. 86с.
3. Воронова Є.М. Міжнародні економічні організації: Конспект лекції Київ, 2014. 146 с.
4. Козак Ю.Г. Глобалізація сучасних міжнародних відносин та інтеграційні процеси у світовій економіці // Економіка зарубіжних країн: Навч. посібник. Київ, 2013. 246с.
5. Губський Б. Міжнародний поділ праці та його роль у формуванні моделі сучасної світової економіки // Євроатлантична інтеграція України / Губський Б.В. – К.: КНЕУ, 2003. – С. 9–26.
6. Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І.. Економіка зарубіжних країн: Навчальний посібник. Київ, 2013. 352 с.
7. Інтеграція України в сучасну міжнародно-економічну систему // Міжнародна економіка: Навч. посібник / Колект. автор., за ред. Козак Ю.Г., Новацький В.М. – К.: ЦНЛ, 2002. – С. 262–271.
8. Кривцов О.С. Міжнародна торгівля, її економічні основи // Макроекономіка у запитаннях та відповідях: Навч. посібник / Кривцов О.С., Бережний В.П., Онегіна В.М. – Харків: МИР, 2003. – С. 148–153.
9. Липов В.В. Міжнародна економіка: Навчальний посібник / В.В. Липов – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2005.- 408с.
10. Майер Джеральд. Міжнародне середовище бізнесу: Конкуренція та регулювання у глобальній економіці / Джеральд М. Майер; Данієла Олесневич. Пер з англ. – К.: Либідь, 2002. – 703 с.
11. Майер Джеральд М. Співпраця України з міжнародними економічними організаціями // Міжнародне середовище бізнесу: Конкуренція та регулювання у глобальній економіці / Майер Джеральд М., Олесневич Данієла / Пер з англ. – К.: Либідь, 2002. – С. 553–568.
12. Козик В.В., Панкова Л.А., Григор'єв О.Ю., Босак А.О. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: Практикум. Київ, 2003. 368 с.
13. Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: Навч. Посібник. Київ, 2004. 676 с.
14. Лук'яненко Д.Г., Губський Б.В, Мозговий О.М. Міжнародна інвестиційна діяльність: Підручник. Київ, 2003. 387 с.
15. Новицький В.С. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. Київ, 2003. 948 с.
16. Новицький В.С. Науково-технічна та інформаційна політика в системі пріоритетів міжнародної економічної діяльності // Міжнародна економічна діяльність України: Підручник / Новицький В.С. Київ, 2003. С. 540–570.

17. Румянцев А.П. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть: Навчальний посібник. Київ, 2002. 470 с.

12.Інформаційні ресурси

1. Всесвітня організація по стандартизації ISO [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://isotc.iso.org/>.
2. Глобальная инициатива по отчетности экологически ответственных экономик [Электронный ресурс]. – Режим доступа : [/www.globalreporting.org](http://www.globalreporting.org).
3. Експертно-аналітичний портал, присвячений тематиці корпоративної соціальної відповідальності і стійкому розвитку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.csr-review.net.
4. Сайт Всемирного совета бизнеса по устойчивому развитию [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.globalcompact.org>.
5. Центр "розвиток соціальної відповідальності" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.csr.ukraine.org Інститут міжнародної економіки - www.iie.com